

Taxon Helleborus niger

Název taxonu	Helleborus niger
Vědecký název taxonu	Helleborus niger
Jména autorů, kteří taxon p...	L.
Český název	čemeřice černá
Synonyma (zahradnický pou..	Helleborus grandiflorus Salisb.
Autor	Tatiana Kuťková (tatiana_ku_kov_@unknown.cz)
Kategorie	Druh
Nadřazená kategorie	Helleborus

Biogeografické regiony

Biogeografické regiony	Holartická květenná říše a Cirkumboreální oblast
Biogeografické regiony - po..	hory jižní a jihu střední Evropy - Východní Alpy, Apeniny

Zařazení

Fytocenologický původ	roste na skalnatých svazích a křovinatých stráních, v lesích a lesních lemech, na vápenci
Pěstitelská skupina	Trvalka stálezelená
Životní forma	Hemikryptofyt
Zařazení podle původu, nár...	Diza - divoce rostoucí trvalka záhonového charakteru

Popisné a identifikační znaky

Habitus	vytrvalá, trsnatá, 15–30 cm vysoká bylina
Kořen	adventivní z vícehlavého silného černého oddenku
Výhony	květonosná lodyha s 1–3 opadavými, celokrajnými, nedělenými listeny
Listy	přizemní listy přezimující, kožovité, dlouze řapíkaté, 5–9 dílné, v horní polovici pilovité, lysé, vejčité. Nové listy se vyvíjí po odkvětu
Květenství	chudé latnaté - květy 1–2 (3)
Květy	obojpohlavní, bílé s načarvenalým kalichem. Kališní lístky na bázi nažloutlé, široce vejčité, až 4–5 cm velké. Korunní lístky proměněny v žluté, vakovité medníky (trubkovitá dvoulaločná nektaria. Po odkvětu kalich zezelená a vytrvá do dozrání semen.
Plody	zobánkaté měchýřky, srostlé, 5–7
Vytrvalost	vytrvalá, nezatahující
Dlouhověkost	velmi dlouhověká
Doba rašení	Brzy na jaře rašící (II–III)
Doba rašení - poznámka	velmi brzy – již v zimě

Doba kvetení

Začátek doby kvetení	Prosinec
Konec doby kvetení	Březen
Doba kvetení - poznámka	Doba kvetení je ovlivněna průběhem zimy a konkrétní odrůdou. Některé odrůdy (ranné) vykvétají již v XI - XII, jiné o Vánocích nebo až brzy na jaře

Nároky na stanoviště

Faktor světla - polostín	✓
Faktor světla - poznámka	snese i stín, ale hůře kvete. Ideální je část dne na slunci (rozptýleném), část v polostínu
Faktor tepla	u nás zcela mrazuvzdorná
Faktor vody	přiměřeně vlhké, nesnáší sucho
Faktor půdy	živná, humózní, propustná
Faktor půdy - vápnomilný	✓
Faktor půdy - poznámka	mírně vápenitá půda

Užitné vlastnosti

Období hlavního estetického...	v době kvetení, okrasná i stálezeleným listem v průběhu celého roku
Použití - pro trvalky	PD - Porost dřevin, OPD - Okraj porostu dřevin, VPP - Volné plochy přírodě blízkého charakteru, A - Alpinum a Z - Záhon
Použití - pro trvalky - pozná..	cenná trvalka pro velmi brzké kvetení. Vedle použití ve venkovních výsadbách oblíbená také jako hmková kvetoucí nebo řezaná květina - přirychlování nebo přirozené kvetení (období Vánoc a zimní období); vhodná také pro výsadby do mís, truhlíků a jiných nádob v tomto období - oblíbená na terasách, balkonech, oknech nebo pro krátkodobou výzdobu interiéru.
Použití	pěstována také k řezu a přirychlovaná pro pěstování v hrnkách (Vánoční prodej)
Růstové i jiné druhově spec..	stálezelená, prudce jedovatá - obsahuje jedovaté glykosidy - heleborein, heleborin a helebrin
Doporučený spon pro výsad..	9 ks/m ²

Množení

Množení	Předpěstování sadby, Řízkování, Kořenové řízky a „in vitro“ (mikropropagace)
Množení - poznámka	řízkováním oddenků - oddenky s cca 4 pupeny, dělením trsů, in vitro, semenem. Semeno po dobu 6 týdnů vystavení vysokým

teplotám 22° C v konstantně vlhké půdě, posléze po dobu 6 – 8 týdnů vystavení nízkým teplotám (-4 až +4 °C). Dnes převládá in vitro množení.

Odrůdy Velký nárůst obliby čemeřic se projevil i u tohoto druhu a to jak vznikem odrůd *H. niger*, tak velkého množství interspecifických odrůd do kterých *H. niger* vstupuje jako rodič. K odrůdám 'Praecox' - k. bílý, jednoduchý, 45 cm; 'Potters Wheel' - bílý, velký květ; 'Pixie' - k. bílý, poloplný, 30 - 50 cm; 'White Magic' - k. bílý, mnohočetný, lístečky listu malé, elipčité, 50 cm; 'Marion' - k. bílý, plnokvětý s úzkými plátky okvěť. Zaslouhou německé firmy Heuger (vis odkaz) byla na začátku 20 let 21. století uvedena na trh nová kolekce (*Helleborus Gold Collection* - HGC®) s různými odrůdami (např. HGC® Jasper, HGC® Jesko, HGC® John, HGC® Jerry aj) , které se liší dobou květu od začátku listopadu do začátku prosince. Firma uvedla na trh také množství mezidruhových hybridních odrůd náležících k *H. x nigercors* (*H. niger* x *H. argutifolius* - např. HGC® Ice Breaker® Max, HGC® Ice Breaker® Ruby) , *H. x lemperii* (*H. niger* x *H. orientalis* - např. HGC® Winter Ballet Katie - kvete již v X, nebo HGC® Winter Ballet Lulu, HGC® Winter Ballet Linda aj.), *H. x hybridus* (např. HGC® Frosty®), HGC® Spring Promise® Anja Oudolf, HGC® Spring Promise® Molly, Quintessa Serie aj.), *H. x ericsmithii* (*H. niger* x *H. x sternii* - např. HGC® Malory, HGC® Pink Frost, HGC® Monte Christo® aj.), *H. x sahinii* (*H. niger* x *H. foetidus*), *H. x glandorffensis* (*H. x ericsmithii* x *H. x hybridus* - např. HGC® Ice N' Roses® Purple Sunrise, HGC® Ice N' Roses® Merlot a mnoho jiných), *Helleborus x iburgensis* (*H. x ballardiae* x *H. x hybridus* - např. HGC® Camelot®, HGC® Maestro® aj.),

Celky sbírek

Celky sbírek v areálu ZF

- [A 1: záhon podél dřevěnky, podrost pod stromy / ZF - A - Výsadby v okolí budovy A](#)
- [Z 12: záhon 12 / ZF - Z - Akademická zahrada](#)
- [L : Labyrint zahrad / ZF - A - Výsadby v okolí budovy A \('Christmas Carol'\)](#)

Ostatní

Výsev/výsadba na stanoviš...

Labyrint zahrad - 'Christmas Carol' - podzim 2015

Dodavatel

Christmas Carol' - Ing. Branislav Mrva

Odkazv

- Peters Susenna. Zeit der Schneerosen. 2017. Gartenpraxis. 43 (2), 20-26. ISSN 0341-2105.
- <https://www.helleborus.de/us/plant-facts/species-and-distribution>
- <https://www.heuger.com/helleborus>
- Thomsen Matthias. Die Arten der Sektion Helleborastrum 2023. Gartenpraxis. 49(1), 38-43. ISSN 0341-2105
- Lucenz Manfred and Klaus Bender. 2021. Neues aus der Welt der Hellebori. Gartenpraxis. 47(3), 58-59. der Sektion Helleborastrum 2021. Gartenpraxis. 49(1), 38-43. ISSN 0341-2105. ISSN 0341-2105.

Grafické přílohy



